

# Toivomme näkemyksiäsi maatalouden huoltovarmuudesta Lapissa



# Kuvaile Lapin maatalouden huoltovarmuuden perusta yhdellä sanalla



# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Suuruudenhulluus

logistiikka

jatkojalostuksen puute

panosomavaraisuus

"Köyhän raha ei kelpaa".  
Pientiloja ei huolita  
yhteistyökumppaneiksi, eikä  
niiden arvoa noteerata. On  
parempi, että tila tuottaa  
elannon ihmiselle, kuin että hän  
saisi saman verran rahaa  
kelalta.

Byrokratia murskaa  
yrittäjyyden. Erilaiset  
maksut ovat pienille  
yrittäjille kohtuuttomat.  
Esim. Yel, myel, mtk-  
jäsenmaksu jne...

Viljelijöiden vähyys ja  
ikä rakenne Kannattavuus  
Maatalouden heikko  
arvostus

Tuotannon ja tuottajien  
väheneminen

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Pitkät välimatkat

Suuret etäisyydet

Maatilojen  
kannattavuushaasteet  
ja niiden lopettaminen

Turvemaiden kohtalo

Viljelijät loppuvat

Tuonnin varassa paljon  
tuotantopanoksia

Miten luopujat ja  
jatkajat kohtaisivat  
paremmin?

Jalostus muualla

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Jatkojalostus, tuotteiden saaminen kuluttajalle ilman sen kuljettamista muualle Suomeen.

Etäisyydet

Uusien maatalousyrittäjien rahoituksen saaminen

Pitkät välimatkat

Jalostus, lannoitteet, sukupolvenvaihdokset

Heikko kannattavuus, jatkojalostuksen puute, paikallisten tuotteiden huono näkyvyys vähittäiskaupassa, arvostuksen puute lähellä tuotettua ruokaa kohtaan

Pientilojen ja monimuotoisuuden väheneminen

Jalostusketjujen puute.

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Maatilojen kannattavuus.  
Elintarvikeyritysten pieni  
lukumäärä.  
Investointiresurssien ja  
työvoiman saatavuus.

Infra rapistuu,  
kuljetukset  
tulevaisuudessa  
ongelma

Markkinatalous ohjaa  
keskittymiseen ja suuriin  
yksiköihin. Lappi jää  
ulkopuolelle tässä  
kehityksessä.

Tuotannon matala  
kannattavuus. Miten saamme  
olemassa olevat viljelijät  
jatkamaan ja uusia viljelijöitä  
aloittamaan, kun tuottajahinnat  
ovat alhaisia ja  
tuotantopanosten  
kustannukset kasvavat.

Pitkät välimatkat,  
tuotannon jatkuvuus,  
tuotanto-olosuhteet

Jatkuvuus, varmuus,  
osaaminen

Tilojen  
jatkamismahdollisuudet

Logistiikka Tuottajien  
ikäntyminen

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Väestön kato maaseudulta, ilmastonmuutoksen tuomat ongelmat esimerkiksi tauteja levittävien vektorilajien leviäminen.

Tilojen määrän väheneminen

Jatkojalostuksen puute

Maito- ja karjatiloja harvassa ja vähenee koko ajan.

Tilakato, yrittäjien ikääntyneisyys, etäisyydet

Alkutuottajien väheneminen (maatilat ja poroelinkeinoon haasteet)

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin vastataan syventämällä ongelmia.

Uudet yrittäjät

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Lannoitteiden hinnat

Palveluketjun hauraus

Väestön ikääntyminen

Tuotantokustannukset nousevat liian suuriksi osin turhalla hallinnolla, maksuilla ja tietenkin myös hallitsemattomilla tuontantotekijöiden hinnannousuilla

Paikallisten elintarvikkeiden saanti

Maatalouden heikko trendiarvo nuorilla

- Maaseutuyrittäjien väheneminen. -  
Maatalouden kannattavuuden heikkeneminen. -  
Lannoitteiden saatavuus ja hinta?

Tuontituotteiden suosiminen, esim kauppaketjuissa

# Mitkä teemat huolettavat sinua maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Tilojen määrä laskee

Työvoiman riittävyys,  
kannattavuus

Alkutuotannon  
toimintavalmius  
kriisitilanteissa

-

valtiossa lappia  
kehitetään nyt vain kaivokset ja  
turismi edellä. millaisia  
tulevaisuudennäkymiä lapissa  
on nuorille elinkeinojen  
suhteen? millainen vaihtoehto  
maatalous on?

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

puhdas vesi

nurmituotanto

Sopiva kapinahenki 💪

Luotto valtioon on sopivan matala ja pidetään itsestä huoli.

Kehittämishankkeet

Alkutuotanto

Maito-omavaraisuus  
(toistaiseksi)

Alkutuotannon  
suunnitelmat

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Peltoa on

Osaaminen ja historia

Tuottajia löytyy monipuolisesti. Mahdollisuuksia moneen, jos vain löytyisi tekijöitä.

Hajautus

Mahdollisuus hyödyntää maatalouden tuotannon lisäksi laajasti riistaa, kalaa ja luonnon marjoja ja muita luonnosta saatavia tuotteita.

Hajautettu tuotanto, puhtaus, luonnon läheisyys

Sitä halutaan parantaa eli laajaa konsensusta

Verkostot, osaaminen

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Asiaa pidetään esillä

Tilaa riittää...

Yhteistyö,  
sopeutuminen.

Nurmeen perustuva  
ruokatuotanto

Alkutuotantoa on  
olemassa.

Maahanmuuttajille olisi  
hommia

Erikoistuminen ja  
tuotannon  
monimuotoisuus

Nurmeen pohjautuva  
maito/nautakarjatalous  
toimii.

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Osaaminen

Karjatalous

Puhtaus

Imago

Karjatilojen tuottavuus

Ammatillinen  
osaaminen.  
Eläintuotanto perustuu  
märehtijöihin.

Omatoimisuus,  
itsenäisyys

Arktisen viljelyn  
osaaminen

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

Erätaidot ja ihmisten omat ruokavarastot (metsästys, kalastus, marjastus)

Pitkä valoisa aika

Kulttuurinen osaaminen, pitkä perinne

Maalaisjärkeä ja erätaitoja on vielä. Metsästys, kalastus, keräily toistaiseksi melko puhtaasta luonnosta mahdollista

Koulutuskuntayhtymä

Väestö on osaavampaa monessa omavaraisuuteen liittyvässä asiassa kuin Suomessa yleensä: ruokaa osataan kerätä, metsästää ja kasvattaa.

- Varautumisen ja huoltovarmuudrn osalta toiminnot on käynnistetty. - Peltojen kasvukunto on hyvä.

Laatu on yleensä erittäin hyvää ja tunnustettuakin.

# Mitkä teemat ovat mielestäsi hyvin maatalouden huoltovarmuudessa Lapissa?

En osaa sanoa

Lapissa on paljon (uusiutuvan) energian tuotantoa. Yhden yksikön hajoaminen ei pimennä koko maakuntaa.

Alkutuotantoa kohtuullisen hyvin Lapiss.

-

veden saatavuus

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin

1) merkitykseltään

2) saatavuudeltaan

3) hinnan vakauden vs vaihtelun näkökulmasta?

Mikä tuotantopanous on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin merkitykseltään?

siemen

Polttoaine, työvoima,  
kuivike.

Polttoaineet

Lannoitteet

Polttoaine

Polttoaineet

Lannoitteet

Polttoaineet

Mikä tuotantopanos on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin merkitykseltään?

Energia

Hintojen nousu

Volyymi/ riittävyys

Lannoitteet, pystyykö uudistavan viljelyn/luomun käytäntöjä lisäämään

Polttoaineet

Energia

Työvoima

Yrittämishalu



Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin merkitykseltään?

Polttoaineet

Energian saanti

Energia

Työvoima

Työvoima

energia

En osaa sanoa kriittisin,  
mutta kuivikkeiden  
saamisessa on välillä  
haasteita

Osaaminen

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin merkitykseltään?

Polttoaine

Sähkö

En osaa sanoa

Tuotantopanokset,  
työmäärä

Jos on  
investointitarvetta,  
ehkäpä pankkilainan  
saanti.

Työntekijäresurssi

Työvoima

Saatavuus

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin merkitykseltään?

Sähkö: sitä tarvitaan  
melkein kaikkeen  
muuhun

En osaa sanoa

Polttoaineet

-

osaava tekijät, ts  
työvoima

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin saatavuudeltaan?

konevaraosat

Kuivike, polttoaine,  
työntekijät.

Lannoitteet

Polttoaineet

Lannoitteet

Työvoima

Polttoaineet

Peltoala (muu kuin  
turvemaat)

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin saatavuudeltaan?

Polttoaineet

Työvoima, ihmisiltä  
loppuu palvelut  
(kyläkoulut jne.) asua  
maalla

Työvoima

Tuotantopanokset

Raha

Työvoima

Monipuoliset  
maataloustuotteet,  
esim. vihannekset.

Raha

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin saatavuudeltaan?

lannoitteet ja  
kasvinsuojeluaineet

siemenet

Energia

Työvoima

Varaosat

En kyllä tiää

Kunnossa oleva tie

Lannoitteet

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin saatavuudeltaan?

Työvoima

Työntekijät

Teolliset rehut

Lannoitteet, mikäli Iranin kriisi jatkuu.

Fossiiliset polttoaineet. Ihan kaikki ovat tuontitavaraa ja valtaosa koneista käyttää niitä.

Lannoitteet

osaava työvoima

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin hinnan vakauden vs vaihtelun näkökulmasta?

Polttoaineet

Polttoaine.

Polttoaineet

Lannoitteet

Maidontuotanto

Polttoaine

Säistä riippuvat asiat

Kaikki ulkomailta tuleva

Mikä tuotantopanous on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin hinnan vakauden vs vaihtelun näkökulmasta?

Lannoitteet

Lannoitteet

Öljy

Lannoitteet

Polttoaineet ja tietyt  
tuotantopanokset

Lannoitteet

Polttoaineet

Lannoitteet

Mikä tuotantopanoks on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin hinnan vakauden vs vaihtelun näkökulmasta?

Energia

lannoitteet

Polttoaineet

Polttoaineet ja  
lannoitteet

Polttoaineet

Vaikea sanoa.

Lannoitteet

Sähkö

Mikä tuotantopanos on mielestäsi Lapin maataloudessa (tai omalla tilalla) kriittisin hinnan vakauden vs vaihtelun näkökulmasta?

Polttoaine

Lannoitteet ja polttoaine

Polttoaineiden hinnat

Paikallisten erityistuotteiden saanti myyntiin ksuppaketjuihin ja niiden oikeudenmukainen hinnoittelu.

lannoitteet

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

jatkojalostusta

Enemmän  
vihannestuotantoa,  
enemmän  
jatkojalostusta

Yhteistyö arvoketjussa

Pienteurastamot

Tuotteiden hinnan  
riittävä varmuus

Logistiikkaa ja paikallista  
jalostusta

Jatkuvuus turvata. Tukea  
tuotantoa. Arvostus sekä  
oman alueen tuotteiden  
hyödyntäminen julkisella  
puolella.

Skenaariot siitä, mihin  
nykyisenkaltainen kehitys  
johtaa sekä visio mihin halutaan  
päätyä huoltovarmuudessa.  
Sitten on kehitettävä keinoja  
päästä visioon.

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

Nuoria toimijoita pitää saada lisää Maalla asumisesta pitää tehdä haluttu trendi

Mahdollistetaan paremmin pienien tilojen aloittaminen. Esim. Nuoren viljelijän aloitustuen tulotasot ovat kohtuuttomia. Yhä harvemmalla on pääomaa perustaa isoja tiloja, mutta intoa ei saa hukata.

Vahvistaa tilojen kannattavuutta

Asuttaa maaseutua ja luoda vetovoimaa, ihmiset haluaisivat muuttaa maalle kaupungista, mutta siihen ei ole puitteita.

Yhteistä keskustelua ja toimia asian eteen

Erilaisia tukitoimia pitäisi kehittää

Monipuolistaa puutarhatuotantoa.

Lisää tuottajia

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

Rahoitus kuntoon

Tukea ruoka start-upeja.

energiaomavaraisuutta

Logistiikka

Työvoiman saatavuus  
turvattava

Paikallisen  
jatkojalostuksen  
kehittäminen

Lähiruokaketjua

Kannattavuutta

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

Monipuolisuus ja kestävyysvaatimukseen aktiivisesti pyrkiminen.

Ravinteiden käytön optimointi, eli mm. typensitojakasvien käyttö, sekä maaperän kunto.

Lainsäädäntöön maalaisjärkeä.

Tuottajahintoihin joku tolkku.

Yhteistyötä eri alojen, paikkakuntien ja valtioiden välillä

Yhteistyö.

Sukupolvenvaihdokset, pankkien asennr

Rahoitus

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

Sukupolvenvaihdokset

Maakunnan  
ruokatuotannon  
arvoketjuja

Pientiloille paremmat  
mahdollisuudet olla  
olemassa.

Kasvin - ja avomaan  
vihannesten tuotantoa  
lisää

Alueellisesti ruokaketjun  
vahvistaminen. Alueen  
alkutuotannon  
hyödyntäminen alueella.

Strategia, rahallinen tuki  
strategian  
toteuttamiseksi

Maaseutuyrittäjiä pitäisi  
saada lisää.

Tilojen määrän  
vähentäminen pitäisi  
onnistua pysäyttää.

Mitä pitäisi kehittää seuraavaksi, jotta asiat olisivat vielä paremmin Lapin maatalouden huoltovarmuudessa?

Jatkojalostuksen  
lisääminen

kasvi- ja eläinsektorien  
integrointia

## Miten näet lähiruuan roolin osana Lapin huoltovarmuutta? Miten näkökulmasi saavutetaan?

tärkeänä, saavutetaan  
tuotantoa ja  
jatkojalostusta  
lisäämällä

Lähiruokaa käytetään  
aivan liian vähän.

Sillä on hyvin merkittävä  
rooli varsinkin  
kriisitilanteissa.

Vaatii töitä, sitten kun  
ruoka loppuu niin tulee  
lähiruokaa

Tärkeä! Koko arvoketjun  
pitää olla maakunnan  
omissa käsissä.

Tärkeänä; kauppa,  
jatkojalostajat ja  
matkailuelinkeino on  
saatava mukaan

Lähiruoka on merkittävässä  
roolissa. Se saavutetaan  
puhtaudella ja eksotiikalla

Lähiruoka tulisi saada  
kiinteäksi osaksi julkisia  
ruokapalveluita.

## Miten näet lähiruuan roolin osana Lapin huoltovarmuutta? Miten näkökulmasi saavutetaan?

Olennaisen tärkeä. Pienten yksiköiden paikallinen lisääminen. Maataloustukien laajennus myös pienille toimijoille. Luonnonvarojen hyödynnys tehokkaasti.

Tärkeä, ja nuoria tekemään asioita sen ympärillä

Maailman parhaimmat ja samalla aliarvostetuimmat raaka-aineet. Konkreettisia tekoja valtavasti enemmän tarvitaan.

Lähiruoka on erittäin tärkeää. Lähiruuan saantia helpotettava joko suoramyyntinä tai lyhyinä toimitusketjuina.

Teurastus- ja teurasjätteiden renderöintibussi. Eläinten raatojen ja teurasjätteiden käsittely mahdolliseksi paikallisesti lannoitteeksi. Teuraskuljetusten minimointi. Laidunteurastus mahdolliseksi.

Erittäin tärkeä. Panostus matkailuun sekä paikallisten kauppojen esillepano

Paikallisten tuotteiden keskitetty ja näkyvä esillepano Lapin ruokakaupan yksiköissä

Lähiruoalla on keskeinen rooli ja sen jakeluketjut tulisi saada toimiviksi

## Miten näet lähiruuan roolin osana Lapin huoltovarmuutta? Miten näkökulmasi saavutetaan?

Rohkaistaan ja tuetaan uusia yrittäjiä

Tärkeä. Kuluttajien kysyntä

Lähiruuan osuuden nosto matkailuyrityksillä

Se on tärkeässä roolissa, sillä se tukee paikallisia tiloja ja vähentää riippuvuutta tuontiruoasta.

Jos tilat vähenevät nykyistä vauhtia, niin lähiruualla ei huoltovarmuutta voi taata. Tekijöitä tarvitaan lisää, hymistelyä vähemmän!

On tärkeä, koska sillä voidaan osaltaan tukea tuotannon ja jalostusketjujen toimintaa.

Tärkeä

Erittäin tärkeä, ruuantuotantoa voidaan Lapissa lisätä. Lisäämiseen tarvitaan useiden eri tahojen osallistumista. Julkinen sektori voi lisätä lähiruuan käyttöä, vähittäiskauppa voi parantaa saatavuutt

## Miten näet lähiruuan roolin osana Lapin huoltovarmuutta? Miten näkökulmasi saavutetaan?

Ryhtiä julkiset hankinnat ja matkailuala

Mitä lähempänä ruoka on tuotettu, sen parempi.

Tuetaan nuoria ja uusia viljelijöitä

Tärkeä on. Matkat pitkät, tiloja pitäisi saada tiheämpään.

Tärkeä.

Tärkeänä. Lisäämällä tietoisuutta lähiruuan merkityksestä alueelliselle kestävyydelle.

Tärkeä

Lähellä tuotetun ruoan/ elintarvikkeiden tuottamisen mahdollisuus. Mahdollistetaan pientuottajien tuotteiden pääsy kauppoihin helpommin.

Miten näet lähiruuan roolin osana Lapin huoltovarmuutta? Miten näkökulmasi saavutetaan?

tärkeä. tarvitaan myös  
poliittista tahtoa!

Onko alustuksissa tullut esiin joitakin sellaisia keinoja, joita voisi viedä käytäntöön? Jos, mitä keinoja?

Alkuperäisrotujen käyttö

Lisää  
avomaantuotantoa.

Vaikeaa on

Paikallisten arvoketjujen  
rakentaminen.

Tunneli- ja  
kasvihuoneviljely

Brändäys arjen  
tekemiseen

Julkisten tahojen  
lähiruokahankinnat.  
Ruokamatkailun  
mahdollisuudet.

Lähiruoan markkinointi.

Onko alustuksissa tullut esiin joitakin sellaisia keinoja, joita voisi viedä käytäntöön? Jos, mitä keinoja?

Ruoantuotannon aseman ja omavaraisuuden turvaaminen nostettava keskiöön. Tällä hetkellä keskitytään väriin asioihin.

Brändäys

Pölytyksen merkityksen huomioiminen niissä tapauksissa, joissa siitä saadaan hyötyä.

-

Vihannesten ja marjojen tuotannon monipuolistaminen

-

Tulevaisuus

Lähteä kehittämään kokonaisen ruokaketjun syntymistä alueelle.

Onko alustuksissa tullut esiin joitakin sellaisia keinoja, joita voisi viedä käytäntöön? Jos, mitä keinoja?

Mehiläistuotanto voisi kiinnostaa sivuelinkeinona, pitäisi vain saada tuottajia tietoisiksi mahdollisuuksista.

Pölytyspalvelut

Tuottajaorganisaatiot

Alkuperäisrotujen kasvattaminen.

Paikallisten tuottajien yhteistyö

tarvitaan aktiivista kasvivalostustyötä

Onko tapahtuma antanut keinoja huoltovarmuuden huolenaiheiden ratkomiseen?

